

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KOZLÖNY.

Novam ephemeriden, cui titulus „Fejérmegyei Napló“, a vobis institutum ad catholicarum partium proposita promovenda, id equidem probamus libenter. (Az általatok a katolikusok törekvéseinek előmozdítására „Fejérmegyei Napló“ cím alatt létesített új lapot mi örömmel helyeseljük.)

XIII. Leó pápa Zichy Nándor grófnak. 1895. márc. 6-án.

Megjelen hetenkint 3-szor: hétfőn s szombaton este és csütörtökön délelőtt. Kéziratok nem adhatók vissza.	Előfizethetni a kiadóhivataltól és minden megyei postahivatalnál. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székesfejérvár, ut. István-tér 1.	Felolvas szerkesztő: BONITZ FERENC. Kiadótulajdonos: MILLER JÓZSEF.	Előfizetési ár: Égész évre . . . 6 frt — kr. Félévre . . . 3 frt — kr. Negyedévre . . . 1 frt 50 kr. Egyes szám ára 5 kr.	A 30 helyre osztott oldal helyenkint 50 kr. Bélyegilleték külön 30 kr. Nyilttér soronkint 50 kr. Többesbűri hirdetésekül engedély
--	---	--	---	--

A választási jog elkobzása.

Országszerte panaszok merültek fel, hogy a jövő évre érvényes országgyűlési képviselői választók névjegyzékének összeállításánál nagymérvű szabálysánságok fordultak elő. Számos, különösen néppárti választó a lajstromokból kihagyatott, a liberálisok ellenben borura-derűre felvételtek a névjegyzékbe. Más körülmények között az ily híreket a magyar jellemnél, az alkotmányos érületnél, a politikai érettségnél fogva lehetetleneknek és hamisaknak tartottuk volna, de most Bonyhád, Csáktornya, Nyitra eléggé bizonyítják, hogy ezek a hírek fájdalom, valóságban alapulnak. Az összeíró bizottságok ezen eljárása a jó hazafiakat komoly aggodalomba ejtette, és ezen tünetek alkotmányos egünkön veszedelmes előjelek, melyek nemzeti jövőnket a legsötétebb szinben előtűkrözni alkalmasak.

Nem akarjuk feltenni, hogy talán valamely túlbuzgó kormánypárti összeírási bizottsági tag ezen nyilván törvénytelen eljárást helyeselné, sőt inkább hinnünk kell, hogy ha ily visszaélések történtek, azok hivatalból orvosoltatni fognak, hogy a központi választmányok elég jó akaratúak, elég törvénytudó és helyes politikai érzéssel bírnak annak megítélésére, hogy a magyar állampolgár választói joga megcsönkíthatatlan közjó, — és hogy az alkotmányunkat ily meggyalázó tettek csak rossz következményeket szülhetnek.

A magyar kormány bizonyára tudni fogja, hogy az újabb időben Európa majdnem minden országában kísérletek történtek a választási jog és képesség kiterjesztése, a választók számának szaporítása s több helyen az általános egyetemes szavazati jog behozatala iránt; hogy a cenzus mindenütt alábbszállított, hogy a mai kor az általános köztelherviselés elvénél fogva minél több honpolgár birjon választási joggal és képességgel. A korszellemlen ezen általános törekvésével szemben a Bánffy-kormány a cenzus felemelését, a törvény szerinti választóknak a választási jogtól

való megfosztását, a választók számának csökkentését tüzte volna ki céljául? Ez oly megfoghatatlan, mi a liberális pártnak sok más a liberalizmussal éppen ellenkező cselekedete.

Ha a liberális párt liberális akar lenni, okvetlenül a cenzus alábbszállítást, minél több polgárnak a választói joggal való felruházását, nem pedig a választási jog megszorítását és elkobzását kell akarnia.

Magyarország keleten lévén, valószínűleg a keleti kis államoktól, pld. Szerbiától ragadt a liberális pártra és kormányra azon nem éppen dicséretes keleti sajtóság, másképp beszélni és másképp cselekedni, ravaszsgal kormányozni, a szabad alkotmányt, a szabad választási jogot törvénybe iktatni, azzal Európaszerte dicsekedni s annak tettleges gyakorlatát hivatalos és fogadott közegek által elkobozni. Ezen keleti sajtóság a becsületlen magyar embernél eddig ismeretlen volt, és most látjuk, hogy veszedelmes hivatalos alakban ijesztőleg éppen azoknál jelenkezik, kik a törvény megtartására és részrehajlatlan alkalmazására vannak hivatva. — Van szabad választás, itt van például Nyitra, de azért a választás vezetésével megbízott hivatalos közegek egész orientális fanatizmussal akadályozzák meg a választókat abban, hogy a választási helyiségbe juthassanak és szavazatukat gyakorolhassák.

Eddig Európában csekély számunk dacára erkölcsi erőnk, politikai érettségünk, jó hirnevünk volt. Ha most elterjed azon hir, hogy perfid nemzet vagyunk, hogy Csáktornyan a horvát nemzetiség, Nyitrán a tót nemzetiség választási jogát meghiusítjuk, hogy Erdélyben a románok passzivitását már rég elértük, ha a kormány azon aljas tettekhez nyul, hogy a honpolgárok egy részének eddig gyakorolt törvényes választási jogát törvénytelenül elkobozza és magát mégis liberálisnak hűzudja, akkor hamar veszítjük el az európai népek rokonszenvét, politikai reputációnk eltűnt és gyűlölni fognak minket.

A liberális párt talán nem gondolta meg, hogy az ily alkotmány-

sértések igen veszedelmes politikaiskolák, melyek mindenütt megtorlást vonnak maguk után. Talán nem gondolt meg, hogy eljön az idő, midőn a liberális párt fogja elfoglalni, hogy ugyancsak a liberális párt által meghonosított joggyakorlat alapján a liberális választók joga ugyanilyen módon fog elkoboztatni és hogy az ily eljárás államéletünknek éppen olyan elfajulására, a művelt osztály éppen olyan megvetésére s éppen olyan szakadatlan vad párt- és politikai harcokra vezet, minőket az alkotmányra még meg nem érett keleti államokban látunk.

Minthogy Magyarországon oly dolgok történtek, mint Nyitrán s minthogy a polgárok választási jogának elkobzása iránti panaszok napról napra sürűbben hangzanak fel, azoknak alaposnak is kell lenniök s minthogy az államkormány mit sem tesz, hogy e visszaéléseket jóeleve meggátolja, abból az következik, hogy a kormány nem képes megítélni azon jövőbeli szomorú következményeket, melyek a politikai erkölcsök megromlásából, a rossz példáknapra jövőre való utánzásából és viszontmegtorlásokból származhatnak.

A néppárt politikai érettségénél fogva, tekintet nélkül arra, hogy valaki a magyar szentkorona területén bármely párthoz tartozik, a köztelherviselési elvénél fogva a választási jog és képesség kiterjesztését, a választók számának megszorítását, tiszta politikai erkölcsöket és tiszta választásokat kíván, még pedig azon történeti bizonyíték alapján, hogy a kis magyar nemzet csak erkölcsi ereje által képes hivatásának megfelelni, vezérszerepet vinni e hazában és a nemzetiségeket magához fűzni.

A néppárt a kereszténység tana szerint az elszenvedett üldözésekért semmiféle politikai megtorlásokat gyakorolni nem fog, hanem küzdve azon fegyverekkel, melyeket az alkotmány rendelkezésére adott, folytatni fogja harcát, hogy a nemzet eltévelyedett részét jobb meggyőződésre vezesse, a politikai ellenfeleket cselekvésük káros voltáról meggyőzze és a téves irányból való megfordulásra bírja.

Ha pedig a liberális párt a néppártnak fellépésekor annyira megijedt, hogy oly igazán megvetendő eszközökhöz folyamodott, mint Csáktornyan és Nyitrán és ha a választási jog elközbásával ugyanazon irányt folytatja, akkor ez nem imponáló erkölcsi nagyság, hanem megvetendő erkölcsi nyomorúság, mely által magát minden népek és nemzetek előtt elítélte. A néppárt tudatában van annak, hogy az örök morál a népek és nemzetek létalapja, hogy azt a kormányoknak gyakorolniuk kell s ha megszegték, saját magukat tették tönkre. Énnél fogva újra kérjük mindazokat, kik hazánkban politikai érettséggel bírnak, hogy nemzetünk jövőjére tekintettel legyenek és ezért pártkülönb-ség nélkül tiltakozzanak a választói jog alkotmányellenes elközbása ellen.

Az életbeléptetés.

(—c.) Azoknak a bizonyos életbeléptetési rendeleteknek a hivatalos lapban való közlése ma véget ért. Komolyan bírálni ezen rendeleteket lehetetlen, mert itt igazán difficile est satiram non scribere. Már maguk a házassági és anyakönyvezési törvények is elég fejförtést okoznak nemcsak az anyakönyvvezetőkül kijelölt szimpla jegyzőknél, indzelléreknek, doktoroknak és postamestereknek, hanem még azon kollegáiknak is, a kik jogot végeztek. Hát még a rendeletek, melyeknek terjedelme jóval fölülmulja a törvényekét és a melyek az érthetetlen bürokrata stílusnak valóságos remekei! Kiténik ezekből, hogy a rendeletek folytonos konfuzió közepette készültek és hogy a törvények végrehajtása sokkal nehezebb és a

felekre nézve sokkal több szokaturával jár, mintsem gondolták. Node se baj! A földolog az, azt mondják a liberálisok, hogy ezen törvények általános érvényt fognak szerezni a magyar állameszmének, a mennyiben az anyakönyvvezető Spitz Bernát recipiált hazánkfianak gyarában készült nemzeti színű övvel felékesítve és a nem magyar-ajku vidékeken is csak tolmács útján közlekedik a felekkel. Esetés tolmács útján. Nemde nagyszerű eszme?

De most már nemesak az állam közegeinek kell bemagolniuk ezen rendeleteket, hanem a papság is kénytelen lesz velök foglalkozni. A zsidók azon nagy előnyben részesülnek, hogy az 6 anyakönyveiket az állami anyakönyvek egyáltalán nem érinték. Ez nagyon természetes, mert hiszen másképp nem lehetne evidenciában tartani az alliance israelite magyarországi bajnokait. A magyar kormány pedig magyarországi főügynöke és esöndes üzeletársa az alliance-nak. A református és lutheránus felekezetek konventjei legközelebb elkészítik a lelkészeiknek szóló s az anyakönyvvezetésre vonatkozó utasításokat és hasonló utasítás fog készülni a katolikus papság számára is. E célból a püspöki kar már régebben kiküldött egy bizottságot, mely most a decemberi „törvények” és az életbeléptetési rendeletek alapján el fogja készíteni javaslatát, melyet aztán egy augusztus első felében megtartandó püspöki konferencia elé fog terjeszteni. Ezen utasítások aztán valószínűleg egy közös körlevél kíséretében fognak kiadatni. Az erre vonatkozó püspöki tanácskozások napja még nincs meghatározva és a budapesti lapoknak hírei, melyek szerint az első tanácskozás a hó közepére van tervbe véve, még koraiak és csak egy jámbor óhajlás kifejezői.

Végül annak illusztrálására, hogy

mekkora lelkesedéssel szolgálják a törvény hatóságok a liberális reformokat és mily „simán” folyik az életbeléptetés, felhozzuk az aradi esetet. Arad városának közigazgatási bizottsága már javaslatba hozta, hogy Aradon két anyakönyvi hivatal állítassék: egy a városházán és egy Gájban. A miniszter jóváhagyta ezt a javaslatot azzal a kikötéssel, hogy a második hivatal személyzetének terhére a város viselje. A napokban tartott tanácsülésen elfogadták a közigazgatási bizottság javaslatát, de a miniszter kikötésével szemben a 700 frtos irodai segédtsízt és iroda szolgáltságát az állam terhére kívánják róni. Ily értelemben fogják a közgyűlésnek előterjeszteni.

Gyönyörű állapot! Lesz tehát Aradon két állami anyakönyvvezető, de az egyiket a városnak kell fizetnie, mindkettő pedig csak a miniszter alatt áll. Mégis csak szép az egyöntetőség!

A néppárt és a papság.

(—c.) A liberálisok azon erőlködése, hogy ellentétbe hozzák a róm. kath. papságot a kath. vallás érdekeit védelmező és a pápa által jóváhagyott néppárttal, kudarcot vallottak és fognak vallani a jövőben is. A nagy papi testületnek egyes tagjait sikerülhet nekik a liberalizmus hívei gyanánt feltüntetni, gyakran akarataik ellenére, a mint ez Molnár Samu ciszterciarendű szerzetes tanárral is megtörtént, de ez nem változtat azon a tényen, hogy a papság óriási többsége él-hal a néppártért és tiltakozik minden olyan törekvés ellen, a melynek célja a papságot a néppárttól elidegeníteni. Ennek ékes tanubizonyosságát szolgáltatja a Polgár Dénes egyedi plébános esetével szoros kapcsolatban álló következő nyilatkozat:

A közelmúltban a „Soproni Ujság” után több hazai lapban közölt híresztelések

TÁRCA.

NÉPSZERŰSÉG

— A „Fejérmegyei Napló” eredeti tárcája. —

Semmi se bizonytalanabb és változó-konyabb, mint a népszerűség. Ezt fejedelmek, vezérek, kormányférfiak, előljárók tapasztalták; ugyan-e sors érte Údvözítőnket és tanítványait és pedig nem egyszer. Mózesnek, bármennyire szerette is őt népe, nem egyszer kellett a nép zugolódását maga és rendelói ellen hallgatnia, sőt egy pástor valószínűségű lázadást inszenizozott a zsidó nép ellen. Dávid királyt is népe sokáig imádo, és semmirekélő fiának mégis sikerült a változókon népet ő ellene felheccelni, minek folytán királyi palotáját kellett elhagynia, hogy életét megmentse.

Az apostolokat gyakran a legszivélyesebben fogadták a városokban, nyilvános helyeken hirdethették Údvözítőnk tanát, de egyszerre, ha roszelekk emberek a népet felizgatták, nekik támadt hullatlan dühvel. A népszerűséggel tehát egy vagyunk, mint az áprilisi időjárással. Csak most volt az ég tiszta és derült, de hirtelen éjszakra, vagy délről iszonyu zivatar támad, a világosság és napfény oda lettek. A kit a nép még ma dicsér és tisztel, azért még nem mondhatja bizonyosan, nem fogja-e már holnap szörnyen gyűlölni és öldözni.

Még ma beszélt a nép előljáróiról minden jót; holnap, ha legcsékélyebb szépségeit nem teljesítik, már minden bizalmát és ragaszkodását elvesztették. Ma ez vagy amaz férfiú még jó és becsületes: holnap ha róla bármi alaptalan rossz hírt költenek, megszűnt becsületes ember lenni.

De miért változik annyira a nép mások fölötti ítélőben és mások iránti ragaszkodásában? Miért változik oly hirtelen a gyűlölet és szeretet a népnél? Ennek számtalan oka van, mi azonban itt csak egynehányra akarunk utalni.

Az első ok ez: A nép nem az ember igazi érdemét becsüli, e becsülése az embernek a népnél igen gyakran bizonyos esetleges viszonyoktól függ. Ha e viszonyok változnak: ugy a becsülés is változik, melyet a nép valaki iránt azelőtt tanusított.

Bizonyos községben nagyon szerették a lelkészt, valószínűleg azért, mert az évenként az embereknek a dézsmát elengedte. azonban idővel ez engedményt visszavonva, a lelkész magára nézve előnyösebbnek találta, a dézsmát a népen megvenni, ennek az lett a következménye, hogy a nép annyira volt ellene felingerelve, hogy tőle e miatt minden becsülést és minden ragaszkodást megvont. No ez ugyan szép ragaszkodás, ha valakit csak addig becsülünk, míg ajándékokkal elhalmoz és nem inkább azért, mert hivatalát lelkiismeretesen betölti, kötelességét pontosan teljesíti és hivatásában példásan eljár.

Azonban a gyűlölet és a szeretet azért váltakoznak oly gyakran a nép szívében; mert a népet könnyű valaki ellen hangolni. Minél ostobább valami mende-monda valakiről, annál könnyebben hiszik. Erre egyszerre minden jó felejtve van, melyet a megrágalmazott ember valaha véghozvitt, oda a becsülete. A népszerűség tehát nem állandó, nem lévén még a legjámborabb ember se biztos a megrágalmazástól.

Hozzá a nép tulszigorú és méltánytalan követeléseiben, melyeket avval szemben

támaszt, a kit ragaszkodásával meg akar ajándékozni. Legkisebb hibáját annyira felrója neki, hogy emellett többi jó tulajdonait elfelejti, azt kívánja tőle, hogy neki mindig és mindenben tessenék, hogy legkisebb kívánságait is neki teljesítse és e mellett angyal legyen, holott csak gyarló ember. Mily könnyű tehát a nép ragaszkodását eljátszani, főképp ha a nép előljáróitól valamit makacsul követel; ha kívánságai annyira különfélék, hogy valamennyinek nem lehet eleget tenni. Ne higgyünk tehát oly könnyen minden mendemondának, mert máskülönb mindenütt közönyösséggel fognak találkozni és meg fognak minket vetni a helyett, hogy becsüljenek.

A nép tehát nem mindig a valódi érdem szerint osztogatja kegyeit. Gyakran azt becsüli legtöbbször, a ki magában véve a legméltatlanabb és legsilányabb ember. Fájdalom, sokan a nép közül vagy nem elég okosak s értelmesek, hogy az igazi érdemet a hamistól meg tudják különböztetni, vagy ök maguk nem elég jók és egyenes-lelkűek, hogy az erényt, mint az egyedüli igaz érdemet tudják és akarnak megbecsülni. Azért a nép rendszeren azt szereti és becsüli, a ki a mi szeretetünkre nem méltó. Onán van az, hogy albarátaink és hízelnőgünk gyakran nagyobb igényt formálnak becsülésünkre, mint legjobb és legkedvesebb barátaink.

Különbben mindenki azon legyen, hogy lelkiismerete legyen jó baráta s akkor a népszerűség elvesztét könnyen fogjuk elviselni.

HERBST JÓZSEF
pérbáli plébános.

ellenében a szanykerületi papság azon kijelentéséhez híven, melyben a megelőző évben Zichy Nándor és Esterházy Miklós Móric gróf urakat, mint a néppárt vezéreit tántoríthatatlanra gazdaságkodásról biztosította, folyó július hó 2-án Szill-Sárkányban megtartott rendkívüli gyűlésén ezennel kijelenti, hogy a folyó évi május hó 29-én Rába-Pordányban megtartott rendes egyházkerületi gyűlésen egyházunk szorongatott helyzete következtében az egyházpolitika is szóba került s habár a néppárt megalakítása felől egyelőre szó sem volt: a kerületi papsága a néppártot illetőleg kedvezőleg nyilatkozott.

A kerület négy tagja, kik a néppárt programjának elveit szintén vallják, csupán az opportunitás szempontjából nyilatkoztak oda, hogy bármely más ellenzéki képviselőt, ki az egyházpolitikai törvények revízióját illetőleg morális garanciát nyújt, szükség esetén készek volnának támogatni.

Ezen kijelentésünk után több kormányparti lapnak azon igaztalan és nemtelen vádjait, melyeket Polgár Dénes egyedi plébános ur nyilatkozatának alapján közvetlen a néppárt, közvetve pedig a kerület s annak általunk nagyrabecsült és szeretett feje, nagys. dr. Sinkó István espereskanonok ur ellen szórtak, mintha ő és mi az izgatás, a szeretet és békebontás s a testvérháború üszkeit dobnánk a felekezetek közé, lelkünk teljes felháborodásával visszautasítjuk.

Szill-Sárkány, 1895. évi július hó 3-án.

Virág Antal, rába-pordányi plébános.
Csigi Vince, szilli plébános.
Torkos József, bősárkányi plébános.
Lőrincz Ferenc, barbaci plébános.
Pádr József, hágyogi plébános.
Lőrincz Antal, rába-csanoki plébános.
Huiber János, szill-sárkányi plébános.
Fürst Mihály, nagy-vághi plébános.
Nagy Lajos, egyházaskesői plébános.
Harsányi József, farádi plébános.
Poller Endre, csomai plébános.
Domonkos István, dőri plébános.

Dr. Molnár Samu.

(b. f.) Dr. Molnár Samu ciszt. r. áldozó papot azon alkalomból, hogy rendfőnöke, Vajda Ödön zirci apát út Szekesfejérvárról Bajára helyezte át, két budapesti zsidó lap egy velök egy huron pendülő vidéki lap nyomán u. n. „híres emberre” tette. Az alliance israelite ezen három lapja közölte a Molnár Samu áthelyezéséről szóló hivatalos okmányt is, mely szerint Vajda Ödön apát Molnár Samut, nehogy a szent rend érdekeit kitégye „a felség megrovásainak”, esetleg a Kuria nemtetszésének, beosztja a bajai tanári karba. Nyilván való, hogy a három fentemlített zsidó lap a legnagyobb erkölcsi elzárásra való csalást követett el, midőn a felség helyébe ezt a szót tette: *felség*. Ebből a szándékosan elkövetett s éppen ezért annál elvetemültebb csalás alapján a nevezett lapok minősíthetetlen támadásokat intéztek azok ellen, a kik szerintök kérészek voltak Vajda Ödön apáttól Molnár Samu áthelyezését, melyben politikai üldözést látnak. Azzal vádolják a néppárt egyes vezérfőit, hogy felség sértést követtek el, midőn még a király (a felség!) rosszallásával fenyegetik Molnár és hogy Magyarország függetlenségét veszélyeztetik, midőn egy külhatalom (a Kuria, a római szentszék) nem tetszését emlegetik. Mi ezekkel a zsidó lapokkal nem óhajtunk polemizálni, először azért, mert a főváros tisztességes sajtója egyáltalában nem reflektált dühöngéseikre, másodsor pedig

azért, mert mi a zsidóktól tanácsokat el nem fogadunk, fenyegetéseiket pedig megvetjük.

Mi csak az ügy végleges lebonyolítása után szólunk volna, ha a „Szekesfejérvár és Vidéke” c. a szél iránya szerint hol katolikus, hol felekezeten kívüli lap csütörtöki számában nem jelent volna meg egy cikk, mely tökéletesen a „Pesti Napló” által taposott irányban mozog s az említett meghamisított okmány alapján okoskodik. A cikk írója vagy afféle műkatholikus, vagy pedig egyik protestáns atyánk, mert toladó módon beleavatkozik olyan dolgokba, a melyeket nem ismer és a melyekhez nincs semmi köze. Hivatkozva Molnár Samunak nem tudni mi módon közöltetett áthelyezési levelére. Kérdi, mi diffikultatott Molnár magaviseletében? Hát ehhez nincs köze sem a cikkírónak, sem a város közönségének. Ez teljesen a zirci apátra tartozik, épen úgy, mint akár melyik miniszternek is jogában áll a lantas hivatalnokait áthelyezni, a szertint a mint ezt a köz- vagy egyéni érdek megköveteli. Azt is mondja a cikkírő, hogy a zirci apát a legfőbb egyházi hatalom óhajára, presszóijára helyezte át Molnár Samut. Nos mi kijelentjük, hogy ez nem áll, mert a zirci apát teljesen önműködően cselekedett, midőn Molnár áthelyezte. Végül azt mondja, hogy Molnár undok, sőt ellkü denunciació következtében helyzetetett át és ezzel a kijelentésével híven utánozza a zsidó lapokat, a melyek Molnár áthelyezésében holmi politikai okokat, néppárti akciót sejtnek. Erre nézve kérdezzük a cikkírőt: „Illó-e, keresztényi szeretethez való-e, hogy oly olyan tettel vádoljunk valakit, a melyet el nem követett?”

A cikkírő kellőképpen kiemelve Molnár Samu közkedveltségét, kifogástalan magaviseletét stb. hivatkozik arra, hogy Szekesfejérvárról a „kofaság” élénk virágzásnak örvend s ezért kívánatosnak mondja, hogy az illetékes körök nyilatkozzanak és elégtételt ki a közönség kíváncsiságát.

Ez az indok egy kissé furcsa, de mi ezuttal kivételesen elfogadjuk és kérdjük az ügy egyik legilletékesebb érdekeltjét, Molnár Samut:

Nyilatkozzék, hogyan és miv módon tette közzé a zirci apátnak levele? Miképen került az levél épen a zsidók kezébe? Kik hamisították meg ez a levelet? Kinek kezdeményezésére támadták meg ezen levél alapján a néppártot, azt a pártot a melyhez Molnár Samu is tartozik? És végre, mit szándékozik tenni, hogy a levél nyitranos meghamisítása helyreigazítsák?

BELFÖLD.

— **A nunciussért.** Ujabbban a szeptember 1. sz. sz. sz. alsó-arádi esperesi kerületek fejezték ki mély botránkozásukat azon minősíthetetlen inzultusok fölött, melyekkel Bánffy báró Agliardi nunciust illette.

— **Katholikus körök.** Élénk örömmel közöljük, hogy a *Pozsonyi* kath. kör alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

— **A választási jog elkövetése.** A „Hazánk” felhárító adatakat közöl arról, miképpen állítja össze a liberális kormány a jövő évi választási lajstromokat, és mily durván tiporják lábbal a választási törvényt a kormány kreátori. *A nyitrai választókerületben 650 választót hagyjuk ki a lajstromból, a kiknek pedig a törvény értelmében határozottan van választó joguk. Temes-Rékáson pedig az történt, hogy e hó 3-án egy odaváló intelligens választó polgár a jövő évi választási névjegyzék megtekintésére a törvényre hivatkozva engedélyt kért a jegyzőtől. Ez azonban durván azt válaszolta: „Nem adok ki semmit! Takarodjék ki innét, mert kivezettem.” A választó erre kérte a jegyzőt, hogy legalább a szükséges adatokat készítse el, melyeket a törvény értelmében bélyeg és díj nélkül köteles kiállítani. A jegyző erre ismét rávált a polgárra és kitérítette a hivatalos helyiségéből. — Így készíttik elő 1896-ra az általános választásokat. De jaj lesz akkor a liberális bandának!*

— **Az új választások.** A „Nemzeti Ujság” szerint Bánffy Dezső báró, mikor 6 felsége előtt a legutóbb történt rangadó-mányozásokra vonatkozólag az előterjesztést

megtette, egyttal szóba hozta az országgyűlés feloszlásának szükségét is. Ezzel egyidejűleg azonban a kormánypart azon köréi is, melyek Bánffyval elégedetlenek. Bécsben titokban sürgették az új választásokat. A két párhuzamos akció napokon át igen derült hangulatban tartotta a bécsi köröket. Bánffy azért kérte az országgyűlés feloszlását, hogy megszabaduljon az intrikusoktól, a titkos összeesküvők pedig azért, mert szerintök Bánffy teljesen leforgatja a pártviszonyokat s azt fogja előidézni, hogy a kormánypart szétrobban. Az elégedetlen elemek miniszterelnökjelöltje Csáky Albin gróf Bánffy Dezső báró állítólag kösz volt garanciát is vállalni az iránt, hogy kivánsága teljesülése esetén a jövő országgyűlést megújítandó gazdasági egyezményeknek sorsbiztosítva lesz. Mindkét áramlat azon dolgozik, hogy az ősszel, közvetlenül az országgyűlés egybeülése után, megtörténjen a feloszlás, úgy, hogy a választások november elején ejtelnének meg. Ő felsége egyelőre tudomásul vette a miniszterelnök előterjesztését s azt jelentette ki, hogy a fölött késsőbb fog dönteni. A helyzetet jellemzi, hogy a döntés eshetőségei a delegáció óta mindkét kormányparti táborban nagy aggodalmakat okoznak és valószínű, hogy a kölcsönös vádaskodások teljesen megingatták fönt az ugy sem nagyon szilárd bizalmat a párt iránt. — E hirt még kiegészítjük a „Magyarország” értesülésével, mely szerint a legutóbbi peersub nagyon élénk összefügésben áll a — rendelkezési alappal. Mint-hogy a kormányparti „Magyar Ujság” egy kissé mérgesen megcáfolja ezt az állítást, hogy van benne az igazság egy kis szikrája.

— **A néppárti sajtó.** A kath. sajtó egy részét azon hír járta be, hogy a „Fejérmegyei Napló” új évtől kezdve Budapestre teszi át székhelyét és napilap lesz; sőt azt is tudni válik, hogy kik lesznek ezen lap új vezetői. Mi részünkről kijelenthetjük, hogy mindezekről mit sem tudunk.

— **A néppárt és Eötvös Károly** Jellemző hirt közöl a nagyváradi „Tiszántul” Kecskemétről, az Eötvös-Justh-Kossuth-féle függetlenségi párt szervezkedés tüzhelyéről. E szerint Eötvös Károly ismeretes kirohanása a néppárt ellen a magyar alföld e törzsgyökerez nagyvárosában éppen a függetlenségi és 48-as pártja nézve idézett elő bomlasztó hatást s újból felelevenítette a már-már elcsendesült néppárti szervezkedést. A kecskeméti függetlenségi polgárok visszatartásitják Eötvös Károly poltikáját s megszervezik a néppártot, nehogy Eötvösök behajtsák őket a kormánypartba.

— **A stomfai liberálisok szervezkedtek.** Választottak végrehajtó, központi és helyi bizottságokat, elnököket, alelnököket, jegyzőket és bizottsági tagokat. Ezek közt vannak bárók, zsidók, tanfelügyelők, ügyvédek, szolgabírák, jegyzők és egészen közönséges halandók; vannak pedig összesen 123-an. Ezzel aztán ki is van merítve a stomfai liberális párt, mely ilyenformán veszedelmesen hasonlít a csupa generálisból és törzstisztből álló spanyol hadsereghez. A „Magyar Hírlap”, melyből a fenti adatokat merítettük, azt írja, hogy a stomfai kerület lakosságának egy része pánszláv érzelmű, más része a néppárt felé hajlik. A nevezett kormányparti lap tehát elég kegyesen elismert, hogy a felsőmagyarországi néppártiak nem pánszlávok, a bánusi-giak és bácskaiak nem pangermanok és az erdélyiek nem dakorománok. Ezt már szeretjük, ennél a diktinckionál maradjon a „Magyar Hírlap”. Mi elejétől fogva így distinguáltunk.

— **Nem adnak kimutatást.** A debreceni ref. preszbiterium a napokban Kiss Áron „püspök” és Szinay Gyula orsz. képviselő társelnökele alatt ülést tartott s letárgyalta a tanfelügyelőnek egy miniszteri rendelet utasítására történt megkeresését az egyház iskoláinak vagyoni kimutatása tárgyában. A közgyűlés kimondotta, hogy mivel eddig ilyen adatokat a kultuszminiszter vagy közgei nem kérték, azokat annál kevésbbé szolgáltatja ki, mert a kormánynak nem áll érdekében megtudni, mennyi vagyona van az iskolafenntartó hatóságoknak s miként kezeli azt. Különbösen emez adatoknál kiadás. mélyen belevágnak a protestánsok autonómiájába. — A reformátusok folytonosan azt hangoztatják, hogy ők mindenképp a magyar

Áll a m hívei, s ime, midőn ennek a magyar államnak a minisztere követel tölfik valamit, egyszerre megtagadják az engedelmességet, mert ez „az államnak nem áll érdekében” s a miniszter követeléseinek teljesítése belovág a protestánsok autonómiájába . . . Hja, kálomista atyánkfai minden áldozatot hoznak az államnak — de csak addig, a meddig saját anyagi érdekek ezáltal nincs érintve.

KÜLFÖLD

— **A pápa szava.** A loli-i püspök a minapában kihallgatáson volt a szent Atánál, mely alkalommal örömmel jelentette, hogy egyházmegyéje területén sok kath. egylet és közigazgatási választási bizottság működik, melyek élénk működést fejtenek ki; de egyttal sajnálattal emítette fel azt is, hogy néhány plébános semmit sem tesz a katholicizálás érdekében, mert szerintök a helyi viszonyok inopportunusá teszik a mozgalom megindítását. A szentsége ez utóbbi plébánosokra szóról-szóra ezeket mondta: „Nem mozoznak, mert nem akarnak dolgozni. Hogyan mondhatja egy lelkész, hogy nem oportunnus az, amit a pápa áldaj? Az ilyen papnak jobb volna, ha nem is járulna az oltár elé.” A püspök főpásztori körlevélben tudatta papságával a szent Atának ezen emlékezetes mondatát.

— **Ausztriában** a politikai helyzet rohamosan közeledik tisztulása felé. Plener volt pénzügyminiszter végkép lemondott mandátumáról és ott hagyta a liberális német balpártot, melynek eddig büszkosége és vezére volt és a mely, noha Plener ezt nem akarta, sovinszta német politikájával először szétbontotta a koalíciót, másodsor pedig önmögmögának ásta meg a sirját. Ez a párt mindon tekintetben méltó kollegja a magyar szabadolvú pártnak. Gyűlöl és üldöz minden ellenveleményt, a végletekig sovinszta, teljesen nélkülözi a praktikus politika iránti érdeket, doktriner és zsidó befolyás alatt áll. A nagy tehetségű és még ellenfelei által is tisztelt Plener kilépése kiinduló pontja e párt teljes és jól megérdemelt szétzülésének. A párt most feliratot intézett Plenerhez, melyben azon reményének ad kifejezést, hogy Plener ismét üdvözölhetni fogja a klub körében. Ez is újabb jele annak, mennyire szükséges van a pártnak Plenerre és hogy nem tud nélküle sokáig fennállani.

Az antiliberalitok egyre nagyobb hódításokat tesznek és a bécsi községi választásokból valószínűleg tekintélyos többséggel fognak kikerülni. Ez is nagy részt a zsidó liberálisok provokáló magaviseletének eredménye.

A rechsorath szordai ülésén Lueger az antiszemiták vezére a költségvetés tárgyalása folyamán rendkívül hová kifakadásokat intézett a zsidó-magyarok és a dualizmus ellen. Szerinte a zsidó-magyarok befolyása károsítja a monarchia tekintélyét a keleten. Hallatlan, miképen bántak el Agárdi nneissal. Szónok kifogásolja, hogy a keleten legtöbb konzulátusunk a zsidók kezében van. — A Lajtán inenni és tuli zsidó sajtó ezórt szörnyen dühös támadásokat intézett a „magyarfaló Lueger ellen, de ezeket le kell szállitanunk valódi értékükre. Mi nem helyeseljük mindonban Lueger politikai elveit, és még kevésbbé helyeseltjük taktikáját. Annyi tény, hogy Lueger nem a magyar nemzetet gyűlöli, hanem a magyar nemzet elrontóit, az új-magyarokat, a zsidókat és nem a dualizmust rosszalja, hanem azt a módot, melylyel a zsidó liberálisok a dualizmust érvényesítik.

Most már bizonyossá vált, hogy a Kielmannsg-éle ideiglenes kormányt felváltó végleges kormányt támogató többség konzervatív lesz.

Városi és vidéki hírek.

— **József főherceg Nagyváradon.** József főherceg f. hó 5-én reggel szemlélt tartott a Nagyváradon állomásozó 4-ik honvédegyalozred fölött. A legénység maga-

tartásával, kiképzésével, sikerült harci gyakorlatával igen meg volt elégedve s elismerését fejezte ki a tisztikarnak. Megható jelenet volt, midőn egy gyászba öltözött nő (Csörszné) a kocsiba szálló főherceg elé szállt o szavakkal: „Kegyelmes uram, kegyelmet kérek sógoromért, ki két hónapi fogságra van ítélve.” A főherceg megígérte közbenjárását. A két óra hosszat tartó gyakorlat után a laktanyát tekintette meg a főherceg. 10 órakor a nevét viselő 37-ik gyalozred fölött tartott szemlést, melynek tisztikarához beszédet intézett. Délben Schlaueh bitoros fényes ebédet adott a főherceg tisztelőre, mely után a főherceg az alföldi vonattal borosjenői birtokúra utazott, honnan néhány nap múlva Békésgyulára megy.

— László főherceg mint huszár.

László főherceg mindennap már kora reggel kikocsizik a kőbányai lovassági gyakorlótérre. A huszárok már most divízióban végzik a gyakorlatokat, László főherceg rendszeren az ótdiki század parancsnokságát veszi át lovag Albáni századostól, kivel együtt lovagol a század élén: ilyenkor persze a főherceg veszi át a vezénlyést. A daljás főherceg, ki az utóbbi időber szemmel láthatólag nőtt és megerősödött, pompásan üli meg a kisenői ménesből származó lovait. A huszárok láthatólag ragaszkodnak hozzá, mert szolgálaton kívül mindig magyarul beszél velük leereszkedően és nem egyszer megörvendeztetni okot néhány hordó sörrel. A főherceg azonbanvil minden héten látogatja a Ludovika-akadémia központi lovas iskoláját s részt vesz a jövő hónapban tartandó nagy usztatási gyakorlatokon is.

— **A központi kath. körnek** Zichy Nándorné grófné 6 exelája 100 frtot; Id. Zichy Nep. János gróf (Nagy-Hantos) 100 frtot; és egy névtelen 5 frtot adományoztak.

— **Körmenet.** Holnap reggel a 6 órai mise után Sárlos Boldogasszony ünnepe alkalmából a budai sorompónál levő Mária képhez körmenet megy, melyet Fritzenchaff János belvárosi káplán vezet. A képnél Tamás Vilmos felsővárosi plébános tartja a szokásos szent misét.

— **Uj misék.** A folyó hó 4-én felszentelt fiatal áldozárok első szent miséjüket a következő napokban fogják az Urnak bemutatni: Zichy Gyula gróf f. hó 16-án a nagy-lángi grófi kápolnában, manudoktora Tomesányi Lajos Jézus társasági atya szónoka pedig Majláth Gusztáv gróf komáromi adminisztrátor lesz. — Lattyák Nándor f. hó 7-én tartja primiciáját Martonvásáron, manudoktora Lattyák János ottani plébános, pápai káplán, szónoka pedig Szórádi Gyula vajtai káplán lesz. — Kostyelik Ferenc f. hó 9-én kedden d. e. 10 órakor a helybeli székesegyházban tartja első szent miséjét Knezieh Pál hitoktató vezetése mellett. — Gönczöl Antal f. hó 9-én a győri székesegyházban mondja első miséjét, manudoktora Kapui Elek tápintézeti és káptalani sekrestyeigazgató lesz.

— **A kath. legényegylet** június 29-én házépítési alapja javára tartott mulatsága alkalmából felülfizettek még: Zichy Nándor gróf 10 frt; dr. Szabady József ügyvéd 2 frt, Számmor Kálmán és Latics György egyenként 1 frt 50 kr. és Kovács Pál 1 frt.

— **Közigazgatási bizottsági ülés a városnál.** A városi közigazgatási bizottság f. hó 10-én d. e. 10 órakor a város ház nagytermében ülést tart.

— **Papszentelés.** Dr. Steiner Fülöp megyéspüspök f. hó 4-én reggel 7

órákor szentelte fényes papi segédlettel áldozó papokká: Zichy Gyula gróf, Gönczöl Antal, Kostyelik Ferenc és Lattyák Nándor növendékpapokat, továbbá alszerpapokká Bardón István és Kóri Ferenc növendékpapokat. A papszentelésen a Zichy-család részéről jelen voltak: Id. Zichy János gróf és neje, ifj. Zichy János gróf, továbbá Zichy Viktória és Lujza grófnők.

— **Nyári mulatság.** A „Székesfejvári I. polgári betegsegélyző és temetkezési egyeslet” a saját pénzára javára, holnap, f. hó 7-én a Lerf-féle „rózsáskert” helyiségében zárkörű nyári mulatságot rendez. Belepti díj: Személy-jegy 40 kr, családjegy 80 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A mulatság, mely az előjelek után itélve, igen sikerültnek ígérkezik, 8 órakor kezdődik.

— **Ésküvő.** Holnap f. hó 7-én vezet oltárhoz Magyar-Almásan Fottl Lipót budapesti József-internátusi tanár Zahajszky János magyar-almási gazdatiszt szép műveltségű leányát, Algát, a székesfejvári „Ferenc József”-nőnevelde egykori belső növendékét.

— **Brückner Ferenc** ur, a katholicus legényegyletek híres tb. tagja tegnap délelőtt egy heti tartózkodás után Székesfejvárról Komáromba utazott, onnan pedig holnap Győrbe megy.

— **Adomány.** Néhai Steckl Alajos székesfejvári kanonok örökösei avallivakok-intézetének 100 frtot adományoztak.

— **Az Országos Túzóltószövetség** központi vállalatának június hó 29-én Budapesten tartott ülésén Vidá Pálnak, a fejérmegyei túzóltó-szövetség titkárnak javaslata folytán kimondatott, hogy a Kolozsvárott augusztus havában tartandó túzóltói nagygyűlés alkalmával az összes hazai túzóltóság, mely ott összejön, zárt sorokban részt vesz a szent Istvánnap istenitiszteleten. A túzóltóságot ez alkalommal Seidel Lajos rendőrfőkapitány, a székesfejvári önkéntes túzóltó-egylet főparancsnoka, mint a legdallásabb főparancsnok fogja vezényelni. Az istenitiszteleten való megjelenés azon indokból történt, hogy a túzóltóság vallásosságát és a magyarság eszméjét dokumentálja a most mindinkább felszínre kerülő vallásellenes törekvésekkel szemben.

— **Egy katholicus lapszerkesztő fölmentése.** A tomesvári esküdszék előtt csütörtökön egy katholicus pap és lapszerkesztő állott szemben egy liberális szerkesztővel. A katholicus pap persze a vádolt volt, a liberális férfi pedig a vádló. A katholicus lapszerkesztő nem volt más, mint a Tomesvárott megjelenő „Der Freimüthige” című jeles katholicus lap szerkesztője. Blaskovics Ferenc, a délmagyarországi gazdag-egylet titkára, a vádló pedig Kádár Antal, egykori szerkesztője ugyanannak a lapnak, mikor az még liberális érdekeket szolgált a mezőgazdaság cégre alatt. A sajtópörre okot az szolgáltatott, hogy Blaskovics Ferenc, Kádár támadásai által kényszerítve, lapjában leleplezte ennek működését és viselkedését, minden állítását a kellő bizonyítékokkal felszerelve. E miatt Kádár, ki időközben Budapestre tette át székhelyét és egy itt szerkesztődő titkos lappal szolgálja a kormányt, sajtópört indított Blaskovics ellen. Csütörtökön tárgyalta a tomesvári sajtóbírószág az ügyet és hála a tomesvári esküdték igazságszeretetének, a tárgyalás Blaskovics csaknem egyhangú felmentésével végződött. A tárgyaláson jelen volt közönség lelkesen megjelözte a közszeregetben álló szerkesztőt. A felmentő verdíkt egyttal a délvidéki földmives egyesület diadala, mely ellen a kormány, már jó ideje sürült hajsztát folytató.

— **A tanárok anyagi helyzete** Az orsz. középiskolai tanáregyesület a napokban tartotta közgyűlését Kassán. Beöthy Zsolt egyetemi tanár elnöklöte alatt, a ki szépen átgondolt beszédben kikelt a protek-

cio ellen és aztán nagyokat tömjönzött a mi kedves kultuszminiszterünknek. A közgyűlést kongresszus követte, melyen a tudórok anyagi helyzetének javításáról tanácskoztak. A vita folyamán Beke Manó budapesti tanár indítványozta, hogy memorandum intéztessék a miniszterhez, melyben kérjék a mostani fizetési szabályzat kedvezőbbé tételét; a helyi előléptetést, az ötödéves pótlék emelését; a fővárosi tanároknak helyi pótlékot és végre az igazgatók és főigazgatók javadalmazásának emelését. Térier József a székesfejérvári reáliskola tantestülete nevében azt indítványozta, hogy a memorandumban csak azt kérjék, hogy a tanárok tíz évi munkédük után a VIII. igazgatók pedig a VII. fizetési fokozatba léptessenek elő, a korpótlék emelését pedig elajtani kéri. Ezt az indítványt azonban elvetették és elfogadták Bekéék Rombauer Emil azon módosításával, hogy a memorandumot ne a kongresszus, hanem a tanáregyesület intézze a miniszterhez.

A vérszi. Nem épen előnyösen ismeretes székesfejérvári kézre vall a *pesti napló* nevezetű haas & deutsche-féle lap tegnapi számának egy híre, mely tájékoztató dühvel neki ront a *Fejérmegyei Napló* szerkesztőjének, a miért ez érdeme szerint megbélyegezte eljárását egy vérszi józsef nevű recipiált „ur”-nak, ki üres óráiban a pesti naplót „főszerkesztő” és ezen nem annyira dicső, mint ha a szomszomszágban neveletlennek mondta Galgóczy tábornagynak, a ki azon rettenő vakmerőségre vetemedett, hogy nem adott felvilágosításokat a hatalmas pesti napló tudósítójának a preemisli huszárok sorsa felől. Ezután elmesél összehasonlítva a pesti napló az ő pennáját, meg az ő kardját (talán találgatott volna a lúdtollra meg a nyulbőrre hivatkozni) és vitélőül kijelenté, hogy sem polimizálni, sem lovagiaskodni nem akarván lapunk szerkesztőjével, azt egyszerűen becsuktatja, mért beadja ellene a sajtóbírósnak a keresetét. A pesti napló fenyegetése dehogyan hoz ki sodrunkból. A *Fejérmegyei Napló* szerkesztője nem ijed meg sem a pesti napló vérszifétől, sem a zsidók egyéb vérszifétől és mivelhogy polemikába és lovagiaskodásba csak uriemberekkel szokott bocsátkozni, utánozni fogja a vérszi példáját. Hogy a vérszi többé ne neveletlenkedjék, be fogja őt csuktatni és beadja ellene a sajtóbírósnak a keresetét.

Tűzrendészeti szemle. Ráckereszturi levelezőnk írja, hogy ott június hó 30-án tartotta meg Meszlenyi Pál, velencei tűzoltó főparancsnok, mint szövetségi és megyei kiküldött a tűzrendészeti felülvizsgálatot. Szép tanujelét adta vallásosságának az alkalommal a Meszlenyi-család a tagja. Ugyanis a tűzoltó testület fél 11 órakor a község közepén levő szertárnál várta a felülvizsgáló főparancsnokot s kurtájellel fogadta. A főparancsnok ezután átvéven az alparancsnok jelentését, az egész testületet a templomba vezényelte, hol Keresztés György plébános ünnepélyes nagy misét mondott. Mire után a testület diszgyakorlatot tartott, melyen jelen voltak Kornis István, a tűzoltó-testület elnöke, Keresztés György plébános, tiszteletbeli elnök, Keresztés József veszprémi-egyházmegyei áldozár stb. A felügyelő főparancsnok átvéven a tűzoltótestület sereit, ügyvitelét, mindenben a lehető legnagyobb rendről győződött meg. Különös meglepődését fejezte ki Kócsi-Mayer Gyula ottani főparancsnoknak a testület ügyes kiképzéséről, Kornis István elnöknek a tűzrendészet terén kifejtett fáradhatlan buzgalmaért. Végül, hogy még teljesebb tegye meglepődésének nyilvánítását, a testület alapító tagjainak sorába 25 fittal belépett.

Utóállítás volt tegnap d. e. 10 órakor a városház nagytermében Huszár Agoston alispán elnöklése alatt s dr. Varga Zsigmond orvos jelenlétében. A megye területéről 7 hadköteles vizsgálatott meg, a kik közül a katonai szolgálatra kettőt találtak alkalmasnak.

Péti vasúti állomás. Számos, hozzánk intézett kérésre újra közöljük, hogy a m. kir. államvasutak értesítése szerint ez évi július hónap

7-étől tehát holnaptól kezdve, a fürdőidény tartamára, ünnep- és vasárnapokon Veszprém és Székesfejérvár között a 3165 sz. tehervonat, Péti megállóhelynél fekvő, Péti fürdőre való tekintettel, személyszállítással fog közlekedni. Nevezett vonat Veszprémből este 7 óra 42 perckor, Péti megálló helyről pedig este 8 óra 40 perckor fog indulni és Székesfejérvárra éjjel 10 óra 9 perckor fog érkezni.

Az anyakönyvvezetés Székesfejérvárott. Tegnap érkezett a városháza-hoz Perczel Dezso leirata a városi anyakönyvvezetői iroda berendezésére vonatkozólag. A leirat értelmében az anyakönyvvezetésnél szükséges nyomtatványokat és őrlelapokat a belügyminiszterium adja. A hivatalos helyiség a szükséges butorzat, fűtés és világítás a város pénztárát terheli. A hivatalos pecsétet 1 forint, a jelvényeket (t. i. a zsidó övet) 5 frt. 50 krért s a szükséges helyiségért pedig 2 frtért a belügyminiszteriumtól kapja a város. A hivatalos helyiség ajtaja fölött ezen felirásnak kel lenni: *„Magyar királyi anyakönyvvezető”*. Szükség van továbbá egy hirdető táblára, a mely lehetőleg védő sodronnyal van elátva, hogy a házassulandók nevét a városházán közszemlére kitéhessék. Mindennek október 1-jére meg kell lenni. Tudvalevőleg a székesfejérvári városházán így is kevés a hely s ezért kíváncsiak vagyunk, hogy a városháza melyik zugában lesznek az osztokecsék és keresztelések. A székesfejérvári anyakönyvi kerület felügyelője, mint halljuk, Keresztés Ignác közigazgatási tanácsos lesz.

„Mentor” ellátási vállalat. Fontos kérdést old meg a vállalat, a mikor az ezredéves országos kiállítás igazgatóságának partfogása alatt működését megkezdette. A lakáskérdés okozza mindig a kiállításra felrúdulóknak a legnagyobb gondot, mert nemcsak attól tart, hogy nem kap lakást, de fél a kiállítás tartama alatt azok drágaságától. E vállalat saját szállóhelyeit rendezi be és minden jelentkezőnek 7 napra már előre lefoglalja szobáját, jöjjön az a kiállítási tartama alatt bármikor is Budapestre. Az étkezési szelvények a főváros és a kiállítási terület több előkelő vendéglőiben bírnak érvényvel, míg a közlekedés a lovonat és a villamosvasutal bármely vonalon teljesíthető. A vállalat ellátási könyvecskéi 7 napra szóló szoba, étkezés, közlekedés, kiállítás és szórakoztatás szelvényeket tartalmaznak. Azonkívül játszanak a kiállítási tombolán és egy hét napra szóló 2000 koronás baleset biztosítási bécével bírnak. Egy könyvecske ára 42 forint, beszerezhető 1 frt heti, vagy 4 frt 20 kros havi fizetés mellett már ma és az esetben, ha egy 6 frt 50 kros napi szelvényvel pótolva lesz, 2 személy által 4 napra bír érvényvel. Nem esoda, ha az ország minden részéről már is oly nagy számban érkeznek a vállalathoz bejelentések, és így a közönség helyesen csakeledne, ha minél előbb jelentkeznek, miután a vállalat csak korlátolt számban fogad el előjegyzéseket.

Kneipp-kúra Gödöllőn. Annak idején megirtuk, hogy József főherceg védnöksége alatt országos magyar Kneipp-egyesület keletkezett. Az egyleti tagok évenként 1 frt 50 kr. tagdíjat fizetnek. A Kneipp-kurát lehet használni a budapesti kerületi királyfürdőben, de legelőnyösebb a kies fekvésű Gödöllőn, a hol igen nagy kényelemmel van berendezve a Kneipp helyiség. Maga Kneipp is dicsérettel nyilatkozott a szép helyről s nagyon ajánlotta a közönség partfogásába. A gyógykezelést dr. Löbrczy és Hasch Gyula vezetik. Igen sokan, a kik jelenleg Gödöllőn a kneippolnak, elismeréssel beszélnek a kúra gyógyító hatásáról s nem győzik eléggé ajánlani ismerőseiknek s barátaiknak.

Megszökött kocsiatul lovastul Németh István székesfejérvári születésű, budapesti kocsis azok közé tartozik, a kik gyalog járni nem szeretnek. Volt a gazdájának két szép lova s egy jó karban levő igáskocsija, a melynek felügyelője Németh István volt. Rég szeretett volna ő ellátni lovakra s kocsira szert tenni, de hiába a saját költségén nem lehetett. Egy szép napon felült tehát a kocsira, a lovak közé vágott s azóta a maga gaz-

dája, A budapesti főkapitány elrendelte körzetését.

A fürdés áldozata. Moórról írják nekünk, hogy ott a napokban a tizenegy éves Kornsee János több társával a Vályogdörökre ment fürödni. Fürdés közben a kis fiu vigyázatlanságból egy veszőlyes helyre jutott és még mielőtt társai segítségére siethettek volna, belefult a vízbe. A többi fiuk ijedten elszaladtak s míg segély érkezett, a szerencsétlen fiunak már csak holttestét húzták ki a vízből.

Agyonlőtte magát. Csákvárról írják lapunknak, hogy ott Kühn Lajos 34 éves földmives eddig ismeretlen okból fejbe lölte magát. A lövés után még 5 óráig élt, de eszméletre hozni nem tudták.

Ismeretlen illetőségű nő. A székesfejérvári alispán Pápai Istvánné szül. Horváth Anna kórházi ápoló illetőségét nem állapíthatván meg, felkéri az összes hatóságokat, hogy Horváth Annát, a ki állítólag nagy-perkátai illetőségű. 65 éves, napszámosnő, nyomozzák, férje illetőségi viszonyait illetőleg körülmenyesen kihallgassák és az eredményt az alispáni hivatalnál közöljék.

Hirtelen halál. Benkovits János 57 éves kürti (Komárom m.) lakos az Etyek község közelében levő „Három rózsza” pusztna a napokban lucerna-vágás közben hirtelen rosszul lett s rövid szenvedés után meghalt. A hivatalos vizsgálat folyamán kiderült, hogy a halál oka szív-szélhütés volt.

Elmegek én. E szavakkal bucsuzott el környezetétől Tóth István rácalmási születésű, budapesti kocsis s aztán el is ment, de nem tudják hová. A nagy utra a büntetéstől való félelem vitte az alacsony szöke legényt, ugyanis gondatlanságból okozott súlyos testi sőtörtés miatt volt vád alá helyezve. A budapesti törvényeszek most országszerte körözletti.

Népesedési mozgalom. Székesfejérvárott június hó 23-tól 30-ig született összesen 19 gyermek, 9 fi és 10 nő. Ezek közül törvényes volt 7 fi, 10 nő, törvénytelen 2 fi. Meghalt a lefolyt idő alatt 15 ember: 9 fi és 6 nő, a kik közül 6 kiskorú, 9 pedig nagykorú volt. Mint haláluk szerepelt: tüdőbaj 4, bronchitis és erőszakos halál 1—1 esetben.

Eltűnt a szép cigányleány. Azt beszélnek Vaalban, hogy alig volt a környéken olyan szép teremtés, mint Lakatos Juli, a muzsikuss cigányleány. Arca barnás, szemöldöke fekete, gyertyaláng volt bogárszínű két szeme. Amde dacára szépségének ő is abban a közös nemzeti hibában szenvedett, hogy lepott s aztán kerekelt oldott. Vaalból Budapestre ment s azóta se híre se hamva, a miért is a vaali járásbírósnak országszerte körözletti.

Korresponditor ajánlkozik egy helybeli és e téren jeles bizonyítványokkal rendelkező fiatalember 1—2 gimnáziumi vagy reáliskolai tanuló mellé. A gimnáziumba át lépni készülő realistákat a latin nyelvben is oktatja. Címe megtudható lapunk szerkesztőségében.

* **Egy-két kosztos diák** teljes ellátásra felvétetik egy intelligens családnál. Cím a kiadóhivatalban.

* **Egy okleveles gépész és kovács** ajánlkozik uradalmakhoz, vagy nagyobb gazdaságokhoz, akár a cséplős tartamára, akár állandó alkalmazásra. Ajánlatok „Gépész” cím alatt a kiadóhivatalba kérétnék.

* **Egyházi szerek, műhimzések, templomi és egyesületi zászlók, miseruhák** keresztuti- és oltárképek, csillárok, fehérneműk, kegytárgyak, képek és könyvek beszerzésére ajánljuk Szüts és Társ a a hibornok-érek és Magyarország hercegprimásának udvari szállítóit. Budapest, IV. Kossuth-Lajos-utca. Árjegyzékeiket kívánatra bérmentve küldik.

TÁVIRATOK.

Bécs, jul. 6. (Ered. táv.) Rendszerint igen jól értesült és magas helyhez közel álló politikai körökben beszélnek, hogy az ősszel nagy változások lesznek nemcsak Ausztriában, hanem Magyarország politikai életében is. A Bánffy-kormány helyzete jelenleg igen kollektív, mert Bánffy báró jól tudja, hogy miniszteriumának napjai meg vannak számlálva. Azon körülménynek, hogy a király a legutóbbi napokban több örökös főrendiházi tagot nevezett ki, itt nem tulajdonítanak nagyobb politikai fontosságot. A peersub alig-alig fog változtatni a pártok számarányán, mert a főrendiház liberális pártjának több, azt beszélnek 6-7 főri tagja épen a peersub miatt ezentúl az ellenzékkel fog szavazni. Különben is ez a peersub a kormánynek csak látszólagos sikere, melynek fénye elvakítja ugyan a naivokat, de a mely nem fogja meghosszabbítani a Bánffy-kormány életét.

Bécs, jul. 6. (Ered. táv.) A reichsrath ma folytatta a honvédelmi költségvetés tárgyalását. A vita folyamán Pergolt többek közt az egyéves önkéntesek oktatásában nagyobb kiméletet sürgett.

London, jul. 6. (Ered. táv.) Roseberry lord tegnap az Albert-Hallban igen figyelemre méltó beszédet tartott. Kifejezést adott azon reményeknek, hogy abban a helyzetben lesz, hogy támogatni fogja a Salisbury-kormány külügyi politikáját, melyre vonatkozólag az eddigi állandóságot fogja hangsúlyozni. Reméli, hogy az új kormány nem fog letérni azon útról, melyet az eddigi kormányok az őrmény kérdésben követtek.

London, jul. 6. (Ered. táv.) Az itt időző Károly Lajos főherceg és neje ma Battenberg Henrik herceg és nejének látogatását fogadták. aztán pedig látogatást tettek T o e k hercegnőnél.

London, jul. 6. (Ered. táv.) A felsőház ma 3-ik olvasásban elfogadta a gyárakról és műhelyekről, és a tisztességtelen üzletekről szóló billéket.

Madrid, jul. 6. (Ered. táv.) A Károly István főherceg vezénylote alatt álló osztrák magyar hajóraj, mely részt vett az északkeleti csatorna megnyitásán, Gibraltar előtt horgonyt vetett. Az angol helytartó a vonatok tiszteletére lakomát fog adni.

Belgrád, jul. 6. (Ered. táv.) Az új kormány még nem alakult meg. Hír szerint Novákovics Szoján reméli, hogy az új kabinet névsorát még ma este fogja a király elé torjeszthetni. Az új kormány haladópartí lesz.

Budapesti értéktözsde.

Budapest, július 6.

4 száz. aranyjárdék	123.40
Koronaértéki járdék	99.90
Magyar regále-kárt, kötvény	105.25
Magyar földteherm. kötv. 4 száz.	98.75
Tisza és szegedi nyerevénykötésén 147.—	
I. Hazai tak.-pénztár	101.—
Magyar földhitelintézet	101.—
M. t. pénztár. közp. jelz.-bankja	101.75
Rimanurányi-salgótarjáni vasmű	400.91
Schlick-féle vasöntő és gépgyár	400.75
Budapesti villamos városi vasút	282.—
Bazilika sorsjegy	7.50
Bécsvárosi nyerevénykötésén	172.—
„Jó sziv” sorsjegy	2.90
Magyar vörös-kereszt sorsjegy	10.10
Olasz vörös-kereszt sorsjegy	12.50
Osztrák vörös-kereszt sorsjegy	—
Arany es. és kir. vert	5.70
Arany. osztrák vagy magy. 8 frtos	9.59

Tanügy.

A vallás és közoktatásügyi miniszter f. évi február hó 17-én egy rendeletet adott ki, mely szerint a közép iskolákban a beiratások a jövő tanévre már a lefolyt tanév végén eszközlendők. A rendelet szerint ha a tanév végén felvett tanulók a jövő tanév elején szeptember hó 4-ig bezárólag az osztályfőnököknél személyesen nem jelentkeznek, nemcsak a belépésre való jogosultságukat, hanem a befizetett felvételi díjat is elveszítik. Mi egyáltalán nem helyeselnék ezt a rendeletet, már csak azért sem, mert a végrehajtásában nincs egyöntettség, a mennyiben úgy látszik nem bir általános kötelező erővel. Legalább ezt bizonyítja a kegyes tanítórend vezetése alatt álló szegedi városi főgimnázium értesítőjében talált ezen kitétel: „A jövő tanévre a beiratások szeptember hó négy első napján történnek vagyis mint eddig.

1) A szegedi főgimnázium értesítőjében, melyet Magyar Gábor igazgató állított össze, Váradia Antal Dupanloup orleansi püspök híres pedagógiája nyomán, „A gyermek, annak erényei és hibái” címen igen kitünő értekezést írt, melyet méltán ajánlhatunk tanterveink figyelmébe. Az intézet 22 tanár vezetése alatt áll, a kik miként az előadott tananyagból s az olvasott részletekből látjuk, a vallás-erkölcsi nevelésre nagy gondot fordítanak. A helyesen felfogott önképzés elve, a célra vezető módszer és alkalmas eszközök az igazi önművelődésnek mellőzhetetlen tényezői s öröndetesen konstataáljuk, hogy ezek az intézet növendékei előtt nem voltak ismeretlenek. A lefolyt iskolai évben 84 taggal kezdte meg működését az önképzőkör s elismerésre méltó buzgósággal s szorgalommal láttak az önképzés nagy munkájához. Nyilvános ünnepélyt hármat tartott a kör s rendezett szavaltversenyt, melyen a győztes szavalkó jutalomban részesültek. Nagy érdeme a szegedi főgimnáziumnak, hogy a legelsőek egyike volt, melyben a gyorsírás már kezdő korában felkarolva, később mind nagyobb sikerrel tanítattott. 1877—78. tanévben megalakult a gyorsírókör, azota a gyorsírás terén felmutatható sikerek egész sorával dicsekszik. Az intézet szorgalmas s jóviselőtű 11 tanulója között 1246 frt ösztöndíj osztott szét. Jutalomban 20 tanulót részesített. A lefolyt tanévben beiratott az intézetbe összesen 753 tanuló, ezek közül 522 róm. kath., 4 gör. kath., 50 gör. kel., 14 ág. ev., 30 helvét és 153 zsidó.

2) A Mű Asszonyunkról nevezett szegény iskola nének vezetése alatt álló kalocsai érseki tanítóképző intézetek, nőnevelde, árvaház, felső és elemi népiskola és ovoda a lehető legjobb virágzásnak öröndenek. A tanítással ezen intézetben mintegy ötvenen foglalkoznak szem előtt tartva mindenkor a vallás fontosságát. Az intézetnek a lefolyt évben mintegy 1500 növendéke volt.

Az esztergomi érseki kisdedovónképző intézetbe való felvétel szabályai.

Az I. osztályba felvételnék oly tisztességes előéletű katolikus nők, kik

1) 14. évüket betöltötték, de a 40. életévet még tul nem haladták;

2) a polgári vagy felsőbb leányiskola IV. vagy a felső népiskola II. osztályát nyilvános tanintézetben sikerrel végezték, vagy a megfelelő tananyagból jó eredménnyel felvételi vizsgálatot tesznek;

3) tiszta hanggal és jó zenei hallással bírnak;

4) egészséges, ép testiek.

Oly nők, kik valamely nyilvános felsőbb leányiskola VI. osztályát, vagy az elemi iskolai tanítóképző I. osztályát, legalább is jó sikerrel végezték, 15. életévüket betöltötték és tiszta hanggal, ép, egészséges testalkattal bírnak, azonnal a kisdedovónképző intézet II. osztályába léphetnek. Úgyisintén felvehetők a II. osztályba olyanok is, kik az I. osztály tananyagát magánuton elsajátítván, abból jó eredménnyel felvételi vizsgálatot tesznek. E vizsgálatért 20 frtot tartoznak fizetni.

A felvétetni öhajtó növendékek a hercegprímás Ó Emjához intézzék folyamodványukat, melyhez melléklendők:

- a) keresztlevel;
- b) a legutóbbi két tanévről iskolai bizonyítvány;
- c) orvosi bizonyítvány a testi épségről;
- d) a második védhimlőtást igazoló bizonyítvány;
- e) ha a folyamodó a megelőző tanévben iskolába nem járt, erkölcsi bizonyítvány a saját pl a b a n o s á t ó l.

Ezen orodeti vagy hiteles másolatban kiállított, mellékletekkel felszerelt folyamodványt augusztus 15-ig az igazgatóhoz küldjék be. Közébb érkezett folyamodvány tekintetbe nem vétetik. Augusztus hó 30-án reggel 8 órákor, minden külön felszólítás nélkül, kötelesek a felveendő személyesen megjelenni az intézetben, hól először az orvos által vizsgáltatnak meg, vajjon egészséges testalkattal bírnak-e, s alkalmasak-e a kisdedovónói pályára, azután az énektanár minden jelentkező hangját s zenei hallását vizsgálja meg.

Azok, kik a második pontban kívánt képzettséggel nem bírnak, felvételi vizsgálatot is kötelesek tenni és pedig a magyar nyelvből, számtanból írás- és szóbelit; a német nyelv-, történelemből, földrajz-, természetrajz-, természettan- és mértanból csak szóbelit. E felvételi vizsgálatok augusztus hó 31-én tartatnak meg. A szépirásban, rajzban s a női kézimunkában tanusított ügyességeket sajátkező dolgozataik s kézi munkáik által tartoznak igazolni.

Tandij nincs, beiratási díj 2 frt fizetendő. Élelmezésre, lakásra, ösztön- vagy segélydíjra nem számíthatnak, haecsk az alapító bitoros hercegprímás Ó Eminenciája különös kegye ebben kivételesen nem részesíti őket.

A tanulmány két évig tart; egy osztályba 40 tanuló vétetik fel.

Esztergom, 1895. június 30-án.

Számord Ignác,
igazgató.

Irodalom és Művészet.

— **Szalay-Baróti** „Magyar Nemzet Története” 17-ik füzete most jelent meg. Ezen füzzettel a nagy értékű mű első kötete immár teljes, csupán a címlap és tartalom jegyzék hiányzik még, melyek a legközelebbi füzetekkel jönnek. A most megjelent 17-ik füzet három műmellékletet és 22 szövegbe nyomott illusztrációt hoz; a műmellékletek: Pannónia és Dácia térképe, Atilla és Leó pápa (Raffael Santi festménye), Murányi ostroma (Doré Gusztáv rajza) mindmégannyi díszítő válik az anyagis értékes munkának. A füzet szövegtartalma folytatása a már előbb közzét „Köz és műveltségi állapotok az árpádiházi királyok idejében” melyet dr. Baróti Lajos ír. A magyar nemzet történetére füzetenkint 30 krral előfizetést elfogad Lampel R. (Wodianer F. és fia) es. és kir. udvari könyvkereskedés, Budapest Andrassy-ut 21.

— **Ungaria. Magyar román szemle.** Moldován Gergely kolozsvári egyetemi tanár ezen missziót teljesítő folyóiratából most jelent meg a f. évi 6. szám a következő érdekes tartalommal: Klasszikus elemek a román népköltészetben. Putnokytól. A román nép hitvilágából. Moldovántól. Román szavak a magyarban s viszont. Elődiadik. Dela Vranceától. A szomszéd. Az Avas és avasi népszokások. Marosán Viktoról. Román népdalok és magyar közmondások. Pitue Albert fordításában. A minden tekintetben kifogástalanul hazafias folyóirat előfizetési ára egész évre 6 frt, mely összeg a szerkesztő címére Kolozsvárra küldendő.

— **A „Herkó Páter”** kath. élcslap folyó évi 26. száma rendkívül változatos tartalommal, igen sikerült képekkel és szöveggel jelent meg. Melegen ajánljuk a rövid fennállása dacára is már szokatlannul elterjedt élcslapot olvasóink figyelmébe. A „Herkó Páter” előfizetési ára egy évre 4, félévre 2 frt. Szerkesztője M a r k o s Gyula, a Kath. Őrtizek ismeretes költője, kinek címére az előfizetési pénzek küldendők. (Budapest, zsibárus-utca 7.)

Közgazdaság.

Osztalékok, jutalékok, jutalmazások.

Budapest, július 5.

A fővárosi pénzügyintézetek „bámulatos haladásáról“ tesz tanúságot az a kimutatás, amelyet a budapesti statisztikai hivatal e havi füzetében közöl.

Ha Magyarország közgazdasági fejlődésének mértékét abból kellene kimagyarázni vagy is, ha abban kellene a közgazdaság lendülésének okait keresni, hogy a fővárosi pénzügyintézetek száma milyen nagy, alaptökéje milyen hatalmas, nyeresége milyen fényes, akkor Magyarországot tényleg a boldogság hazájának lehetne elnevezni.

Budapesten 27 nagy pénzügyintézet működött 1894-ben. Ezekről számol be a statisztikai hivatal, miután a mérlegok elkészültek és a közgyűlések által jóváhagyva elfogadtattak.

Annak a 27 nagy pénzügyintézetnek mult évi üzletköve és elért finandialis eredménye oly határookra terjed, hogy a laikus első pillanatra azt hiszi, hogy itt mesékről van szó, vagy Werne-féle nagyításokról.

A statisztikai hivatal kimutatása 14 bank és 10 takarékpénztárt ölel fel és föl-tüntet, hogy ezeknek a részvénytőkájük 85 millióra rugott év végén, vagyis 7 millióval többre, mint 1893-ban.

Ezeknek az intézeteknek tiszta jövedelme 131 millió forint volt vagyis, a részvénytőke 15% százalékos kamatozott — a magyar föld pedig alig hoz 3 százalékot!

Érdekes, hogy abból a 131 millió hasznból 9 1/2 milliót fizettek osztaléokra, 41 millió forintot pedig jutalékokra és jutalmazásokra!

Nem kutatjuk ezuttal ezeknek a jutalékoknak és jutalmazásoknak mibenlétét, mindenesetre különösnek találjuk, hogy akkor mikor az állam értékpapirjainak kamata 4%, mikor a földbirtokos jövedelme alig 3%, mikor a bankot vagy takarékpénztárt igénybe vevő 8—10 százalékot köteles fizetni, addig azok a bankintézetek a részvénytőkét úgy tudják forgatni, és a tőzsdére dobni, hogy 15% százalékos eredményezzen és az igazgató uraknak és egyéb jutalmazandó egyéneknek tetemes pénzbeli elismerést juttasson.

A fővárosi pénzügyintézetek az utóbbi 16 év alatt egyre nagyobbodó jövedelmeket értek el és ehhez képest magasabb osztalékokat is fizethettek, a mint ezt a statisztikai hivatal kimutatása következőképen tünteti föl:

	Tiszta jövedelem		Osztalék	
	frt	%	frt	%
1878	3.435.000	10.3	6.4	
1879	4.217.000	13.8	10.0	
1880	4.000.000	13.2	9.2	
1881	5.152.000	10.0	7.3	
1882	5.735.000	10.0	8.4	
1883	5.338.000	9.0	7.5	
1884	5.310.000	9.3	7.2	
1885	6.464.000	8.6	7.4	
1886	6.378.000	11.5	8.6	
1887	5.660.000	12.4	9.1	
1888	6.506.000	14.2	9.8	
1889	7.652.000	15.5	10.9	
1890	8.451.000	15.8	11.3	
1891	9.606.000	15.1	10.8	
1892	10.275.000	15.6	10.9	
1893	11.830.000	15.2	11.0	
1894	13.079.000	15.6	11.0	

Igaz, hogy a közönségnek ugynevezett „bizalma“ abban is nyilvánul, hogy a pénzügyintézeteket fokozódó mérvben keresi föl betétjeivel, ezáltal is busásan segítve a jutalékok és jutalmazások összegének emelésén.

A betétüzlet fejlődését a következő kimutatás tünteti föl:

	Takarékbetétek	Összes betétek
	frt	frt
1873	42.473.000	55.214.000
1874	49.018.000	64.836.000
1875	53.697.000	64.833.000
1876	57.206.000	66.693.000
1877	63.580.000	70.194.000
1878	63.787.000	70.421.000
1879	74.884.000	83.574.000
1880	75.781.000	84.882.000
1881	84.542.000	91.427.000
1882	83.659.000	90.377.000
1883	89.409.000	96.814.000
1884	94.130.000	100.820.000
1885	102.057.000	116.496.000
1886	107.982.000	121.553.000
1887	106.401.000	122.128.000
1888	118.628.000	140.745.000
1889	124.837.000	152.926.000
1890	129.103.000	160.646.000
1891	139.258.000	187.016.000
1892	140.312.000	201.928.000
1893	136.775.000	201.273.000
1894	145.975.000	223.987.000

Ezek nagy summát reprezentálnak, igaz, de az ország sehol hasznát nem látja. E summából huzott jövedelem legnagyobb része osztalékokra és jutalmazásokra megy, míg a betevők legjobb esetben 4 és fél százalékkal kénytelenek beérni.

Ezt a kérdést alkalomadtán szociális szempontból kívánom fejtegetni, mert igen érdekes adatokra bukkanunk, ha e számok között kutatásokat folytatunk. Aldor J.

Közoktatási kincstár — kir. kincstár. Magyar tanulmányi alap — vallás- és tanulmányi alap. A vallás- és közoktatásügyi miniszter ez évi 20.192. szám alatt a „közoktatási kincstár“ elnevezés mellőzése tárgyában a következő rendeletet adta ki valamennyi kir. tanfelügyelőségnek.

A kir. tanfelügyelőségek az ingatlanok vásárlása céljából megbízásomból kötött adásvételi szerződéseket általában a „közoktatási kincstár“ képviselőjében szokták megkötni s az adásvételi szerződések szövegében is e kifejezést használják. Mivel pedig a közoktatási kincstár elnevezés nem helyes, felhívom a kir. tanfelügyelőséget, hogy a jövőben az érintett adásvételi szerződéseket a „kir. kincstár“ nevében kösse s az adásvételi szerződések szövegében ne a „közoktatási kincstár“, hanem a „kir. kincstár“ elnevezést használja. Budapesten 1895. évi június hónap 20-án. Wlassics Gyula s. k.

Ha a miniszter ur már annyira belemelegedett az elnevezések helyreigazításába, nagyon kérjük, sziveskedjék intézkedni, hogy a vallás- és tanulmányi alapot a bérleti hirdetésekben és egyébütt ne nevezze többé „magyar tanulmányi alap“-nak. Pld. a fejemegyei Szent-Ágotai uradalom nem a magyar tanulmányi alapé, a minőnek hirdették, hanem a vallás- és tanulmányi alapé.

A Vaskapu-kölcsön. Berlinből jelentik, hogy a Vaskapu munkálatok befejezése céljából kötött 45 millió korona névértékű 3 százalékos magyar aranykölcsön prospektusát az ottani tőzsdetanácshoz tegnapelőtt nyújtották be. A kölcsön kibocsátó helyei Németországban a következők: Mendelssohn és társa Berlinben, a berlini kereskedelmi társaság, a frankfurti német pénzváltóbank, és a hamburgi Norddeutsche bank. Szükségtelen hangsúlyozni hogy az említett bankok mind zsidók.

A fejer-tolnamegyei helyi-érdékü vasút részvénytársaság cég nevezete alatt f. hó 3-án Budapesten Szeiczey Ödön elnöklété alatt új részvénytársaság alakult. A részvénytársaságban Fejérmegye közönségének érdeke Fia t h Miklós báró főispán, Nagy Gyula orsz. képviselő, dr. Piek Gyula földbirtokos és Bruck Arnold ta-

karékpénztári igazgató, mint részvényesek által addig is képviselve van, míg Fejérmegye és Székesfejérvár város a nekik alapszerűleg biztosított joguknál fogva képviselőjüket az igazgatóságba bevásztják. Megyénk és városunk képviselőit a közgyűlés fogja az igazgatósági tagokat megválasztani.

A sertésvész Räckereszturi levelezőnk írja, hogy ott a sertésvész járványosan fellépett s oly rohamosan terjed, hogy megszüntetéséről egyelőre szó sem lehet. A vidék teljesen inficiálva van, az állatok sorra hullanak, különösen nagy mérvű az eresi pusztítákon, a hol már néhány százra rug az elhullott állatok száma. Wimpfen gróf uradalmában a kítőnő fajú sertésfalkának már több mint fele elveszett, azonban a eselődéség sem kerülte el a roppant csapást. A földmives és eselődő nép egyik keresetforrásától fosztatott meg ez által s téli élelmének pedig egyik legfőbb részét veszítette el. Pázmádon a sertéseket az orbán pusztítja, eddig már mintegy 50 sertés hullott el ezen betegségben. Hasonló hírek érkeznek Cziko és még néhány szomszédos községből. — Seidel Lajos rendőrfőkapitány a földmívelésügyi miniszter rendeleté folytán a sertésvész tárgyában a következő hirdetményi tette közzé:

Az Eresi község terhére megállapított sertésvész terjedésének megakadályozása céljából f. é. június hó 26-án 5125/kap. 95. sz. a. kelt vonatkozó rendeletment fentartással mellett — alkalmazkodás végett — ezennél közhírre teszem, miszerint: 1. A földmívelésügyi miniszter 38303. sz. távirati rendeletére sertéseknél Székesfejérvár szab. kir. város területéről való elszállítását és elhajtasát, ugyszintén Fejérmegye területéről Székesfejérvár szab. kir. város területére való behozatalát általánosságban eltiltotta; azonban Fejérmegye veszmentes községeiből sertéseknak azonnali levágása céljából Székesfejérvárra, ugyszintén a veszmentes Székesfejérvárról a vármegye nagyobb községeibe azonnali fogyasztásra kizárólag vasúton szállítását megengedte. 2. Sertés-vásárok tartását egy Fejérmegye községeiben, mint Székesfejérvár szab. kir. város területén — a további rendeletig — megtiltotta.

Állatjárványok. A Fürged községhez tartozó Horhi pusztán a hasított kőrmű állatok közt a szájszáj és körömfájás járványoszerűleg fellépett. — A M ő z s tolnamegyei községhez tartozó Ite pusztán a szájszáj- és körömfájás a marha állományban megszűnt, miért is a zárlat alól feloldatott.

A fertőző beteg állatok husának értékesítése. Bollinger müncheni tanár egy svájci szakközönyben a fertőző beteg állatok husának értékesítésére vonatkozólag igen figyelemre méltó dolgokat közöl. A többek közt azt mondja, hogy a husvizsgálótól azt várja, hogy szőrzállagató ne legyen, mert ha az 5—5 milliárd értékű képviselő állatállományból most csak fél vagy háromnegyed százalékot a fogyasztásból kizárnak, milliókra menő kárt okoznak, eltekintve attól, hogy a hiányos táplálkozás sokkal nagyobb ártalmára van az emberiségnek, mint a beteg állatok húsa. A beteg állat husában levő fertőző anyag mennyisége és a fogyasztó fogékonyasága szerint különbözőképpen hat. A husát eredő tömeges megbetegedések 30—95 százaléka kényszerűleg megvesztet vissza. Ez azonban a husvizsgálat mellett ritkán eshetik meg. Az állatorvosok mai képzettségét hiányosnak tartja. Az állati tápszerkes ismeretét és husvizsgálatot náluk kötelezővé kell tenni. Vágóhid minden községben felállítandó. A

hus vizsgálatot nagyban támogatja a szabadszékkel intéző nyelve. A szigort elviselhetővé az állatbiztosító-intézetek teszik, miért is azokat támogatni kell. A husvizsgálat sikerét nagyban előmozdítja az elkobzott hus ártalmatlan megsemmisítése, elégetése vagy ipari célokra kihasználása.

— **Az állatok súlyvesztetége a vasuti szállítás következtében.** Bécsben ez irányban nem régen a hizómarhakiállítás alkalmával érdekes megfigyeléseket tettek. Egy vasuti szállítmányt, miután az állatokat 48 óráig pihentették, megettették és ápták, megmászalták és csak azután szállították a szentmarxi vásárra. A mázsálásnál kitűnt, hogy valamennyi ökr 900 kiló átlagsúlyt véve 15–42 kilót veszített súlyából, vagyis átlag 21 kilót, a mi 233 százalékknak felel meg. Két és féléves átlag 7314 kilós állatoknál a veszteség 217 kilót tett, shorthorn keresztelésnél 628 kiló súlynál 533 kiló volt a veszteség, míg shorthorni keresztelésű tehéneknél 20–30 kilót tett. Ha az állatokat a megérkezés után közvetlenül megmászalták volna, ugy a súlyvesztés megvárt háromszor-négyszer akkora lett volna.

— Egy másik szállítmányt két órával az etetés után mázsálták meg és a vevőnek a súlynál 5 százalékot leszámtottak.

— **Moóri piaci árak** július 5-én: buza 610; rozs 560; árpa 620; zab 630 kukorica 720; bab 10—; krumplicsákja 120 kr; uj-bor 19–23 frt; ó-bor 32–36 frt. Ondódi (Pusztavám) az uj bor 17–18, ó bor 22–24 frt.

Szerkesztői üzenetek.

Nagyon kérjük katolikus hit-rokonainkat, hogy csak olyan lapokra adják pénzüket, amelyek katolikus meggyőződésünket tisztelik. Ne támogassuk bírnésséggel a zsidó sajtót, amely garasainkból palotákat emel tet, de uton-utfelell pellenégre állítja hitünket és arcu verit katolikus hit-eveinket.

— L. A. Süttő. Elküldtük, még pedig szívesen. Üdvözlét. — S. J. Szany. Köszönettel vettük. — B. J. Csáca. A választ holnap fogja megkapni. Freimut munkája még e hónapban elkészül. — Tiszántul hire, saj-uos, még nagyon korán. —

Vasuti nyári menetrend.

Székesfejérvárról Budapest felé:

Reggel 4 ó. 24 p. személyvonat indul
Budapestre érkeznek 6 ó. 29 p.
Reggel 6 ó. 15 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkeznek 8 ó. 16 p.
Délélött 8 ó. 49 p. gyorsvonat indul
Budapestre érkeznek 10 ó. 9 p.
Délután 2 ó. 35 p. vegyesvonat indul
Budapestre érkeznek 4 ó. 31 p.
Este 6 ó. 8 p. személyvonat indul
Budapestre érkeznek 8 ó. 12 p. este.
Este 9 ó. 21 p. személyvonat indul
Budapestre érkeznek 10 ó. 55 p. este.

Budapestről Székesfejérvár felé:

Reggel 7 ó. 5 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkeznek 9 ó. 16 p.
Délélött 11 ó. 50 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkeznek 3 ó. 16 p. d. u.
Délbe 2 ó. 25 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkeznek 4 ó. 27 p.
Délután 4 ó. 50 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkeznek 6 ó. 36 p.
Este 7 ó. 45 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkeznek 9 ó. 10 p.
Este 9 ó. 25 p. indul
Székesfejérvárra érkeznek 11 ó. 33 p. éjjel.

Kelenföldről Győr felé reggel 8 ó. 40 p.
Kelenföldről Pécs felé reggel 8 ó. 30 p.

Székesfejérvárról Uj-Szöny felé:

Délélött 10 ó. teherv. szem. száll. indul
Uj-Szönyre érkeznek 2 ó. 46 p.
Este 9 ó. 32 p. személyvonat indul
Uj-Szönybe érkeznek 12 ó. 41 p. éjjel.

Uj-Szönyből Székesfejérvár felé:

Reggel 3 ó. 41 p. teherv. szem. száll. indul
Székesfejérvárra érkeznek 8 ó. 22 p.
Délélött 11 ó. 27 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkeznek 2 ó. 26 p. d. u.

Székesfejérvárról Nagy-Kanizsa felé:

Délélött 9 ó. 26 p. személyvonat indul
Nagy-Kanizsára érkeznek 1 ó. 39 p. d. u.
Délután 4 óra 33 p. vegyesvonat indul
Nagy-Kanizsára érkeznek 8 ó. 44 p.
Délután 6 ó. 42 p. személyvonat indul
Siófokra érkeznek 7 ó. 42 p. este.
Este 9 óra 17 p. gyorsvonat indul
Nagy-Kanizsára érkeznek 12 ó. 10 p.
Éjjel 11 óra 43 p. indul
Nagy-Kanizsára érkeznek 3 ó. 52 p. reggel.

Nagy-Kanizsáról Székesfejérvár felé:

Reggel 5 ó. 47 p. gyorsvonat indul
Székesfejérvárra érkeznek 8 ó. 39 p.
Reggel 10 ó. 0 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkeznek 2 ó. 10 p.
Délután 2 ó. 0 p. indul
Székesfejérvárra érkeznek 6 ó. este.
Siófokról indul személyvonat 8 ó. 15 p.
Székesfejérvárra érkeznek 9 ó. 16 p. este.
Éjjel 12 óra 15 p. indul
Székesfejérvárra érkeznek 4 ó. 16 p. reggel.

Székesfejérvárról Veszprém felé:

Délélött 9 ó. 34 p. személyvonat indul
Veszprémbe érkeznek 10 óra 59 p.
Kis-Czellbe érkeznek 1 ó. 17 p.
Délután 1 ó. 35 p. indul
Veszprémbe érkeznek 3 ó. 40 p.
Kis-Czellbe érkeznek 6 ó. 36 p. este.
Este 9 óra 27 p. vegyesvonat indul
Veszprémbe érkeznek 11 ó. éjjel.

Veszprémből Székesfejérvár felé:

Reggel 4 óra 19 p. vegyesvonat indul
Székesfejérvárra érkeznek 6 ó. 0 p.
Délélött 7 ó. 3 p. indul
Székesfejérvárra érkeznek 8 ó. 30 p.
Délután 4 ó. 43 p. személyvonat indul
Székesfejérvárra érkeznek 5 óra 35 p.

Minden ünnep és vasárnap

a 3165-ik számú tehervonatot:

Veszprémből indul 7 ó. 45 p. este.
Péthől indul 8 ó. 40 p. este.
Székesfejérvárra érkeznek 10 ó. 9 p. este.

Rétay és Benedek

Kitüntetve
orsz. kiállításon
1885.

Budapest.

előbb

KRISZTA és Társa

Egyházi felszerelések, mise-ruhák és zászlók gyára,

Budapest, IV., Lipót-utca 21. szám.

Kitüntetve
orsz. Nőipar ki-
állításon 1881.

Budapest.

Ajánlja a t. c. társulatok, testületok, egyletek s köröknek külön zászló-készítési osztályokat, mely saját műhímző intézettel és műhelyekkel van egybe-kapcsolva, melyekben arany vagy ezüsttel művészieson himzött vagy festett: egyházi, iskolai, kath. legényegyleti, ifjusági, ipartestületi, dalegyleti, tüzoltó, bányász, hadastyan, lövész, temetkezési stb. zászlók és lobogók az egyszerűtől kezdve a legdiszesebb kivitelben készülnek.

Rajzokat, mintákat és részletes költségeloirányzatokat készséggel küldünk.

Egyházi ruhák és felszerelvényekről külön árjegyzékkel szolgálunk.

Templomi szövetek gyára.

Kitüntetve 1873.

Kitüntetve 1881.

DEILER JÓZSEF

templomi szerek gyára és templomi ruhák készítése

Bécs, VII., Zieglergasse 27,

Képviselelő: BRÜCKNER FERENCZ.

Megrendelésre készítek minden templomi ruhát, p. o.

Casulát, Vecsernye-köpenyt, Dalmatikát, Velumokat, Stólákat,
menyezeteket, zászlókat stb.,

valamint egész ORNATUST a legkorrektoobb kivitelben.

Templomi szükségletek.

Műhímzés.

Templomi ruhák.

STOWASSER J.

esász. és kir. udvari és hadseregi szállító, hangszergyáros

Budapest, II. kerület, Lánchíd-utca 5. szám.

Saját gyártmányu fuvó-, vonó- és ütő-hangszerek, kitünő erős hangu

cimbalmok

és azok alkatrészeiről nagy képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

Tüzdoltói, községi zenekarok és más zeneegyesületek felszereléséhez szükséges fuvó- vagy vonó hangszerek a legolcsóbb árban s legelőnyösebb fizetési feltételek mellett.

Mindennemü hangszerek és harmonikák javítása a legolcsóbb árban eszközöltetnek.

Elpusztíthatatlan erős orgona-hangu harmonikáról külön árjegyzék kérendő.

Csaka hangszerek becsesítetnek.

K ö s z e g i d o b o k.

FÜSTER IMRE

kárpitos és butorgyáros

Székesfehérvár, sas-utca 16. sz.

Ajánlja

30 év óta fennálló

dúsan felszerelt

BUTORRAKTARÁT.

SAJÁT GYÁRTMÁNYU

háló, ebédlő, salón és uri szobák berendezése művészi kivitelben mindenkor raktáron vannak.

Egész lakosztályok beburkolása rövid idő alatt izlésesen, jutányos áron készíttetnek.

Antik, rokokó, barokk-stylü butordarabokat saját rajzolóink tervei szerint faragnak.

Butorterméink bármikor meglátogathatók és a nagyközönség rendelkezésére állanak.

Foghuzás, plombálás, műfogak.

Dr. Huszár Adolf

fogorvos

Sz.-Fehérvár, iskola-utca, saját ház.

Rendel:

d. e. 9-12-ig, d. u. 2-6-ig.

Foghuzás, plombálás, műfogak.

AKTUÁLIS RÖPIRAT!

Epen most jelent meg:

Divat a mezőgazdaságban

írta: ifj. WENNINGER MÁTYÁS, urad. kasznár, gazdasági író,

mely behatóan ismerteti a divat káros befolyását a mezőgazdaságra; gyakorlati alapokon oknyomozólag tárgyalja az olesó buza-kérdést; párhuzamban fejtegeti az állattenyésztés és hizlalás üzemet; rámutat a gazdatársadalomban mutatkozó bajokra. szóval felsorolja a gazdasági válságot előidéző körülményeket és megjelöli a kibontakozás irányát.

A röpirat ára 40 Kr. 45 krnak előre beküldése mellett bérmentve.

Megrendelések

a „Keszthelyi Hirlap“ kiadóhivatalához

Keszthelyre (Fő-utca 94.) intézendők.

Az 1896-iki ezredéves országos kiállítási igazgatóság pártfogása alatt*) lévő

*) E pártfogást

DÁNIEL ERNŐ
magy. kir. keresk. min.
ur. Ó. nagym. 4512/95. sz.
feliratában biztosította.

„MENTOR“ Ellátási-Vállalat

BUDAPEST, Kerepesi-ut 22. szám.

az ezredéves országos kiállítást látogatók számára kibocsájt 42 frt értékben 1 frt heti, vagy 4 frt 20 kr havi befizetés mellett

Elszállásolás saját új szállóhelyeiken. Étkezés a főváros és a kiállítás előkelőbb éttermében.

ELLÁTÁSI KÖNYVECSKÉKET

melyek a kiállítás egész tartama alatt 7 napra szóló

szoba-, étkezés-, közlekedés-, kiállítás- és szórakoztatási-szelvényeket,

1 kiállítási tombola-jegyet, végül egy 2000 koronás baleset-biztosítási bércaát tartalmaznak.

Egy ilyen könyvecskét, (2 személy is használhat, 4-4 napra, ha 6 frt 50 krral pótolva lesz.) — Előfizetéseket csakis korlátolt számban (az első részlet beküldése mellett) már most elfogadjanak, valamint bővebb felvilágosítással szolgálnak.

A Budapest-Erzsébetvárosi Bank. — A „Mentor“ Ellátási-Vállalat.

Dr. Morzsányi Károly
Erzsébetvárosi igazgató.

Ehrlich G. Gusztáv
főv. biz. tag, gyáros, mint elnök.

Rózsa Lajos
igazgató.

Hegedüs Dániel
titkár.

Takács Zsigmond
Stadler Károly

az Első nagy. áll. biz. társ. közp. jéltény. fin. biz. tag, ház- és szálloda-tulaj.

Székesfehérvári képviselőség: PINKÁSZ ZSIGMOND és FIA uraknál.

Prospektust kívánatra ingyen és bérmentve.

Kizárólagos szabadalom Ausztria-Magyarországra.
FRANKL S. P.T.A.
VINERO fali
szárító-pora

Nincs többé

nedves lakás!

festők és háztulajdonosok, tetszettek, mert

ment Frankl-féle Vinero-porral azt azonnal szárítani lehet tenni. Ezen szárító-por építőkészletek, szobafestékek és más szakemberek által szárazságotan kipróbáltatott nedves és saletromos falak ellen a legjobban és legbiztosabban szoromban bizonyult.

Egy régen hiányzott szilkséget pótolva lágyuk és ezen ezik jogosságát be kell ismerünk, ha szem előtt tartjuk, hogy a háztulajdonos mennyi kárt szenved akkor, ha nedves lakása több negyeden át üresen áll, nem mert azt senki felvenni, mert bitorlat sőt egészséget is kockáztatja; ezen a bajon a csomag Vinero-por van hivatva segíteni.

Vinero egyszerű használatra és olcsóságra által tünik ki más szárítók ellen, mert míg a cementtel való vakolás, aszfalt vagy szurokkal való beöntés, vagy más ily próbátételek, sok pénzkiadás, alkalmatlan munkával és az eredmény kockázataival jár, addig ha csekély árú Vinero-porral egy sajtar olott méz közé kevertünk és vele csupán a nedves falat bemaszaljuk, bámulatos eredményt érünk el. Olyan lakásokkal, melyek tulajdonosok, csak úgy lehet szárazzá tenni, ha a régi ártedvesült vakolatot letöröljük és helyette Vinero-porral vegyített anyaggal vakoljuk be.

Tény az, hogy oly lakások, kik olcsó lakást bírtak, de a nedvesség miatt már tihetetlené vált, már más lakás után néztek, e-öbön Vinero-porra lettek figyelmesek és csomag Vinero-por kieléte, hogy olcsó lakásukban újra megmehadhatlak. Csakis ezen körülménynek tulajdonítható, hogy Frankl S. P.T.A. Vinero-pora oly gyorsan elkerjéte és ma máni építések, szobafestékek és háztulajdonosok részére nélkülözhetetlené vált.

Az értéklődés a Vinero-por iránt naponta fokozódik és a megrendelések tömegesen érkeznek.

Vinero-por kétféle minőségben lesz előállítva, az egyik vakolásra, a másik pedig meszslésre, megiegyezendő, hogy az egyik a másikkal össze ne tévesztessék. Levélbeli megrendeléseknél megiegyeztetessék, hogy a Vinero meszslési vagy pedig vakolási célra szüksegeleltik-e.

Ajánlatos, hogy a Vinero-vakolattal bevakolt fal azután Vineroval kevert meszszel meszsléssék be.

Ha már a lakás a Vineroval tökéletesen szárazzá tételett is, mégis szükseges, hogy makori meszslések alkalmával ismét Vineroval kevert meszszel meszsléssék, ezáltal a falburkotat mindig vastagabb világosabb és tartósabb lesz,

tehát „Vinero” nélkül soha se meszsléssék.

Nem okvetlenül szükseges nedves lakásokat vakolás által szárazzá tenni, minthán azok a Vineroval való meszslés által is szárazzá tehetők, mégis a vakolások által sokkal biztosabb eredmény érhető el. Itt megiegyezendő, hogy a Vineroval való bevakolás nem rögtön szárít, csak türelemmel kell várni, mert több hetit idó szüksegeleltik, míg a vakolat tökéletesen kiszárad.

Törvényileg védve.

Vinero meszslési célra.

Használati utasítás.

Egy kis szoba meszslésére elegendő 1/2 kiló Vinero, mely a szokásos mennyiségtől vastagabb lesz, mint az ilyféle helyiség igényel keverendők. Csakis frissen olott (de mégis kinthető) vastag kevertessék, (Még megiegyezendő, hogy a vakolathoz használandó homok minél finább és száraz legyen.) A jó minőségű méz szintén sokat hozzájárul a biztos eredményhez. Vigyazni kell arra, hogy a régi vakolathól több mint a nedves rész levezessék, a téglák közti részekből a régi vakolat a mennyire lehet kikotorassák, úgy, hogy az esetleges tovaengyeds megakadályozzák.

Ha a vakolás a fal alsó részén történik, a Vineroval vegyített vakolatból a fal és padló közé is kell kerülni, hogy a nedvesség a földből fel ne szívároghasson. Ezután a vakolt rész, ha lehetséges az egész helyiség meszslési Vineroval kimeszslendő.

Egy máter fának vakoláshoz 2 kiló Vinero szükseges. Egy faló ára 28 kr.

Kapható minden nagyobb kereskedésben. I csomag 1/2 kiló ára 26 kr. elegendő egy kis szoba kimeszslésére. I csomag 1 kiló ára 50 kr., elegendő egy nagyobb szoba kimeszslésére.

Vinero vakolási célra.

Használati utasítás.

Az ártedvesült falburkotat letörönd és Vinero porral kevert vakolattal bevakolándó. Ezen célra lehetőleg sorozat és vastagon elgyétt vakolat használatos és ebbe a Vinero belekevertessék. (Még megiegyezendő, hogy a vakolathoz használandó homok minél finább és száraz legyen.) A jó minőségű méz szintén sokat hozzájárul a biztos eredményhez. Vigyazni kell arra, hogy a régi vakolathól több mint a nedves rész levezessék, a téglák közti részekből a régi vakolat a mennyire lehet kikotorassák, úgy, hogy az esetleges tovaengyeds megakadályozzák.

Ha a vakolás a fal alsó részén történik, a Vineroval vegyített vakolatból a fal és padló közé is kell kerülni, hogy a nedvesség a földből fel ne szívároghasson. Ezután a vakolt rész, ha lehetséges az egész helyiség meszslési Vineroval kimeszslendő.

Egy máter fának vakoláshoz 2 kiló Vinero szükseges. Egy faló ára 28 kr.

Kapható minden nagyobb kereskedésben. I csomag 1/2 kiló ára 26 kr. elegendő egy kis szoba kimeszslésére. I csomag 1 kiló ára 50 kr., elegendő egy nagyobb szoba kimeszslésére.